

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 161/2023
07.03.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Мирољуба Томића, Татјане Вуковић, Светлане Томић Јокић и Бојане Пауновић, чланова већа, са саветником Весном Веселиновић, као записничарем, у кривичном предмету окривљене АА, због кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљене, адвоката Жељка Гвојића, поднетом против правноснажних пресуда Вишег суда у Новом Саду, Посебно одељење за сузбијање корупције К-По4 37/2022 од 09.05.2022. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 528/22 од 26.10.2022. године, у седници већа одржаној дана 07.03.2023. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљене АА, адвоката Жељка Гвојића, поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Новом Саду, Посебно одељење за сузбијање корупције К-По4 37/2022 од 09.05.2022. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 528/22 од 26.10.2022. године, у односу на повреду закона из члана 439. тачка 1) Законика о кривичном поступку, док се захтев за заштиту законитости браниоца окривљене у преосталом делу **ОДБАЦУЈЕ**, као недозвољен.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду, Посебно одељење за сузбијање корупције К-По4 37/2022 од 09.05.2022. године, окривљена АА, оглашена је кривом због кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 1. КЗ, па јој је изречена условна осуда, тако што је утврђена казна затвора у трајању од осам месеци и истовремено одређено да се ова казна неће извршити уколико окривљена у року од две године од дана правноснажности пресуде не учини ново кривично дело. Према окривљеној је на основу члана 85. КЗ, изречена мера безбедности забрана вршења позива, делатности и дужности стечајног управника као и свих других делатности и дужности које се финансирају из буџета Републике Србије и локалних заједница, у трајању од пет година, рачунајући од дана правноснажности пресуде, с тим да се време проведено у затвору не урачунава у време трајања ове мере. Истом пресудом окривљена је обавезана да плати трошкове кривичног поступка у износу од 1.744,00 динара и пашал у износу од 10.000,00 динара, у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде, под претњом извршења.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Кж1 528/22 од 26.10.2022. године, усвојена је жалба браниоца окривљене, па је првостепена пресуда преиначена, у делу одлуке о мери безбедности, тако што је окривљеној за кривично дело злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 1. КЗ, којом је првостепеном пресудом оглашена кривом, на основу члана 85. КЗ изречена мера безбедности забрана вршења позива, делатности и дужности стечајног управаника као и свих других делатности и дужности које се финансирају из буџета РС и локалне заједнице у трајању од две године, рачунајући од правноснажности пресуде, док су, жалба браниоца окривљене у преосталом делу и жалба Вишег јавног тужиоца у Новом Саду Посебно одељење за сузбијање корупције, одбијене као неосноване, а првостепена пресуда је у непреиначеном делу потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда, захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљене АА, адвокат Жељко Гвојић, због повреда закона из члана 439. тачка 1), члана 419. и члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд побијане пресуде укине и предмет врати првостепеном суду, али другом већу, на поновно суђење или да исте преиначи тако што ће окривљену ослободити од оптужбе.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљене Републичком јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, па је у седници већа коју је одржао без обавештења Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљене, сматрајући да њихово присуство, у смислу члана 488. став 2. ЗКП, не би било од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет и након оцене навода у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљене је неоснован у односу на повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, док је у преосталом делу недозвољен.

Указујући на повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, бранилац окривљене АА у захтеву за заштиту законитости истиче да су неосноване и неистините тврдње из изреке првостепене пресуде да је окривљена прибавила корист привредном друштву „Dem helas“ ДОО Београд у виду издавања у закуп целокупне имовине Концерна Фармаком МБ Шабац – Фабрика акумулатора Сомбор АД, у стечају, без претходно прибављене сагласности одбора поверилаца и јавног надметања, по минималној цени закупа, имајући у виду да је окривљена писаним путем обавестила стечајног судију и одбор поверилаца о намери да предузме радњу издавања у закуп имовине стечајног дужника, у складу са одредбом члана 28. Закона о стечају, након чега је од одбора поверилаца и добила сагласност дана 29.02.2016. године за предузимање свих радњи везаних за издавање у закуп имовине стечајног дужника под условима које је она сама предложила што, према ставу одбране, значи да се таква сагласност односила и на закључивање предметног уговора о закупу. Према наводима захтева, окривљена је у таквој ситуацији руководећи се интересима службе предузела наведене радње, ценећи да поступа законито и најцелисходније, при чему је основано сматрала да се поступак јавног надметања започет дана 22.03.2016. године (који поступак није закључен због немогућности избора закупца, већ је наведено рочиште само отказано због подношења

предлога за одређивање привремене мере од стране дотадашњег закупца имовине стечајног дужника), може и наставити на следећем рочишту, без новог јавног оглашавања, односно новог јавног надметања, тако да окривљена описаним поступањем није прекршила ниједну законску норму. Поред изнетог, бранилац у захтеву наводи и то да је неоснована и тврдња из изреке првостепене пресуде да је окривљена поступајући на наведени начин прибавила корист привредном друштву „Dem Helas“ ДОО, у виду издавања у закуп целокупне имовине стечајног дужника, јер незаконите користи у конкретном случају нема, будући да је ПД „Dem Helas“ имало законом дозвољен правни интерес да постане закупца имовине стечајног дужника у ситуацији када су том друштву као и свим другим заинтересованима, унапред из објављеног огласа, били познати услови конкретног закупа и када се то привредно друштво пријавило као једини понуђач у поступку јавног надметања. Бранилац у захтеву, даље, истиче да суд на околност закључења предметног уговора о закупу по минималној цени фиксног дела закупа није извео ниједан доказ занемарајући чињеницу да је предметним уговором остварена знатно повољнија закупнина у односу на претходног закупца. Следствено изнетом, одбрана сматра да се у радњама окривљене, описаним у изреци пресуде, не стичу законска обележја кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 1. КЗ и да је побијаном правноснажно пресудом на штету окривљене учињена повреда закона из члана 439. тачка 1) ЗКП.

Изнете наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљене Врховни касациони суд оцењује као неосноване, из следећих разлога:

Одредбом члана 359. став 1. КЗ прописано је да кривично дело злоупотреба службеног положаја чини службено лице које, искоришћавањем свог службеног положаја или овлашћења, прекорачењем границе свог службеног овлашћења или невршењем своје службене дужности, прибави себи или другом физичком или правном лицу какву корист, другом нанесе какву штету или теже повреди права другог.

Дакле, радња извршења кривичног дела из члана 359. став 1. КЗ садржи већи број алтернативно постављених радњи и може се састојати у искоришћавању службеног положаја или овлашћења, прекорачењу граница службеног овлашћења или невршењу службене дужности, а последица може бити прибављање себи или другом физичком или правном лицу какве користи, наношење другом какве штете или се може огледати у тежој повреди права другог. Искоришћавање службеног положаја или овлашћења, постоји када се тај положај или овлашћење користи не због интереса службе, односно остваривање циљева службе, већ ради остваривања неког сопственог интереса или интереса трећег лица или на штету интереса неког лица.

Из изреке побијане правноснажне пресуде произлази да је окривљена оглашена кривом због извршења кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 1. КЗ, јер је у време и на месту ближе означеним у изреци пресуде, способна да схвати значај свог дела и да управља својим поступцима, као службено лице, стечајни управник стечајног дужника „Концерн Фармаком МБ Шабац, Фабрика акумулатора Сомбор АД“, у стечају, искоришћавањем свог службеног овлашћења да као стечајни управник заступа и закључује правне послове у име и за рачун наведеног привредног

друштва, прибавила корист привредном друштву „Dem Helas“, ДОО Београд, у виду издавања у закуп целокупне имовине стечајног дужника без претходно прибављене сагласности одбора поверилаца и јавног надметања, по минималној цени фиксног дела закупа, на тај начин што је, након отказивања јавног надметања за избор најповољнијег понуђача за закуп имовине стечајног дужника заказаног за дан 22.03.2016. године, које је требало бити одржано по прибављеној сагласности одбора поверилаца за расписивање јавног позива за издавање целокупне имовине стечајног дужника од 29.02.2016. године, на основу које сагласности је објављен оглас за издавање фабрике методом јавног надметања, дана 05.04.2016. године закључила уговор о закупу са закупцем „Dem Helas“ ДОО Београд, за чије закључивање није имала сагласност одбора поверилаца и без спроведеног новог јавног оглашавања и надметања, којим уговором је издата у закуп сва непокретна и покретна имовина у власништву стечајног дужника на рок од четири месеца, под условима наведеним у изреци пресуде, након чега је дана 04.05.2016. године, поново закључила уговор са истим закупцем на исти начин (без сагласности одбора поверилаца, јавног оглашавања и надметања), те истог дана о закљученом уговору обавестила пуномоћника председника одбора поверилаца, са образложењем да је то учинила због притисака и страха за безбедност своје породице, при чему је прећутала да је раније закључила готово идентичан уговор о закупу, да би потом дана 06.05.2016. године, тражила сагласност одбора поверилаца за закључење уговора о закупу од 04.05.2016. године, при чему је била свесна свог дела и његове забрањености, чије извршење је хтела.

Имајући у виду наведено, по оцени овога суда, из чињеница и околности наведених у изреци првостепене пресуде произлазе сва законска обележја кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 1. КЗ, због којег је окривљена оглашена кривом и то како објективна, која се односе на радњу окривљене, која је искористила своје службено овлашћење да као службено лице – стечајни управник заступа и закључује правне послове у име и за рачун стечајног дужника, на начин што у оквиру службеног овлашћења које је имала, није поступала у интересу службе и остваривања циљева службе, већ ради прибављања користи другом правном лицу у виду издавања у закуп целокупне имовине стечајног дужника, тако и субјективна обележја, која се тичу урачунљивости и умишљаја окривљене за извршење дела, који обухвата и свест о забрањености дела.

Одредбом става 1. члана 28. Закона о стечају прописано је да се радње које предузима стечајни управник, а које имају или могу имати значајан утицај или последице на стечајну масу, као што су узимање кредита или зајма, набавка опреме веће вредности, издавање у закуп или сличне радње (радње од изузетног значаја) могу предузети уз обавештење стечајног судије и уз добијање сагласности одбора поверилаца.

По налажењу овога суда, окривљена је закључивањем предметних уговора о закупу целокупне имовине стечајног, поступала супротно цитираној одредби Закона о стечају, јер је предузела радњу од изузетног значаја за имовину стечајног дужника (издавање имовине у закуп), за коју одбор поверилаца није дао сагласност, нити је испоштовала законски поступак за спровођење јавног надметања. Стога су оцењени

као неосновани наводи захтева браниоца да описано поступање окривљене није незаконито, односно противправно.

Последица предузетих радњи окривљене се, по оцени овога суда, састоји у прибављању користи привредном друштву „Dem Helas“ ДОО Београд, коме је радњама окривљене омогућено да закупи целокупну имовину стечајног дужника, иако за то нису били испуњени законски услови, због чега су оцењени као неосновани наводи захтева да у конкретном случају није наступила последица предметног кривичног дела.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је оценио као неосноване наводе захтева, којима се указује на повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП.

По оцени овога суда, бранилац окривљене осталим наводима захтева, којима на основу свог виђења догађаја изводи чињеничне закључке другачије од оних изнетих у побијаној правноснажној пресуди и износи сопствену оцену изведених доказа, те оспорава чињенично стање утврђено у правноснажној пресуди, у суштини указује на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање, односно повреду закона из члана 440. ЗКП.

Поред изнетог, бранилац у захтеву истиче и образлаже повреду закона из члана 438. став 1. тачка 11) и члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, наводима да је изрека побијане пресуде неразумљива и противречна сама себи, да су разлози побијаних пресуда потпуно нејасни и у знатној мери противречни, те да у односу на неке чињенице које су предмет доказивања пресуде немају разлоге. Према наводима захтева, правноснажном пресудом је учињена и повреда закона из члана 419. ЗКП.

Како чланом 485. став 4. ЗКП, који прописује разлоге због којих окривљени односно његов бранилац, сходно правима која има у поступку у смислу члана 71. тачка 5) ЗКП, могу поднети захтев за заштиту законитости против правноснажне одлуке и поступка који је претходио њеном доношењу, није предвиђена могућност подношења овог ванредног правног лека због повреда закона из члана 440, члана 438. став 1. тачка 11), члана 438. став 2. тачка 2) и члана 419. ЗКП, то је Врховни касациони суд захтев браниоца окривљеног у овом делу оценио као недозвољен.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 491. став 1. и члана 487. став 1. тачка 2) ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде.

Записничар-саветник
Весна Веселиновић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић

Председник већа – судија
Бата Цветковић,с.р.